

Praca zbiorowa CEC: Compost: Production, Quality and Use, M. de Bertoldi, M.P. Ferranti, P. L'Hermite, F. Zucconi [Eds], Elsevier Applied Science, London and New York 1987. ISBN 1-85166-099-2, ss. xvii + 853 Cena: 75,00 £.

Książek poświęconych wyłącznie kompostowaniu nie było dotychczas na rynku wydawniczym zbyt wiele. Ta najnowsza, jest wynikiem seminarium zorganizowanego przez Wspólnotę Europejską w kwietniu 1986 r. w Udine, we Włoszech. Zebrano w niej właściwie wszystkie istotne informacje dotyczące współczesnego kompostowania, co zresztą syntetycznie ujmuje nawet sam tytuł książki: od wytwarzania, poprzez cechy jakościowe, do stosowania w praktyce rolniczej.

W sesji otwierającej seminarium omawiano aktualną sytuację i perspektywy kompostowania, bilansowanie energii podczas wytwarzania kompostu, wykorzystanie kompostu w gospodarce leśnej (referat z Polski), charakterystykę kompostu wytworzonego z odpadków miejskich.

Sesja I dotyczyła produkcji kompostu. Omawiano zwłaszcza najnowsze tendencje rozwojowe w kompostowaniu, opcje kompostowania w zintegrowanych systemach gospodarki odpadami, kompostowanie odpadów rolniczych w kontenerach, termofilowy „suchy” proces beztlenowy w zastosowaniu do odpadków kuchennych, mikroorganizmy i czynniki środowiskowe w kompostowaniu odpadów rolniczych na Wyspach Kanaryjskich i in.

W sesji II omawiano jakość kompostu. Zakres tej problematyki obejmował: metabolizm lignin w glebach zasilanych kompostem, mikrobiologiczną specyfikację dezynfekowanego kompostu, biotransformację lignin i humifikację, metale ciężkie w kompoście, skażenie atmosfery bakteriami i grzybami w kompostowniach odpadów, fitotoksyczność kompostu wytworzonego z liści drzewa oliwkowego, kryteria jakości kompostu, bazujące na stabilności frakcji organicznej, indeksowanie stopnia dojrzałości kompostu, przebieg dalszej stabilizacji kompostu wytworzonego z osadów ściekowych w glebie, jakość kompostu ocenianą na podstawie różnych metod kompostowania.

Sesja III dotyczyła zastosowania kompostu, a w szczególności omawiano: czynniki wpływające na jakość kompostu z odpadów miejskich, mikrobiologiczne aspekty zastosowania kompostu w odniesieniu do mikroorganizmów utrwalających związki azotowe, kompost w zastosowaniu do produkcji pieczarek, wpływ kompostu z nawozu naturalnego na właściwości mikrobiologiczne gleby, agrotechniczną ocenę różnych kompostów, badania zapachów w kompostowniach, tlen, woda i temperatura w procesie rozkładu substancji organicznej podczas kompostowania, i in.

W sesji IV omawiano m. in.: nawożenie pól kukurydzy kompostem, tlenową stabilizację częściowo odwodnionych osadów ściekowych, agronomiczną waloryzację kompostu z odpadów miejskich, wpływ kompostu na fizyczne właściwości gleby, ekstrakcję metali ciężkich z gleb nawożonych kompostem, mikrobiologiczne zmiany w glebach nawożonych kompostem, kontrolę i optymalizację procesu kompostowania.

Sesja V dotyczyła strategii, prawodawstwa i marketingu. Podkreślono strategię w produkcji kompostu, gdyż nie zawsze i nie wszędzie kompost uznawany jest jako substytut dobrego nawozu naturalnego. W prawodawstwie istnieją spore jeszcze luki i to zarówno od strony użytkownika jak i producenta i jego odpowiedzialności za wytworzony produkt. Rola marketingu jest bardzo istotna przy obecnych cenach (i to generalnie na całym świecie), do kompostowania powinno dopłacać Państwo, chociaż uwzględniając ogólne koszty społeczne, sam proces jest rzeczywiście użyteczny i opłacalny.

Kompostowanie jest — jak widać — jednym z tych kluczowych problemów, którymi zajęła się Wspólnota Europejska. Pozostałe to: energia, surowce, odzysk, osady ściekowe. Biorąc bowiem pod uwagę ilość odpadów tylko pochodzenia organicznego, potencjał odpadów nadających się do kompostowania, jest w tejże samej wspólnotie wprost olbrzymi. Wspólnota uznaje kompostowanie za zagadnienie priorytetowe, gdyż chodzi o przełamanie (i to ponowne) barier psychologicznych i ekonomicznych. W związku z tym jest istotna potrzeba rzetelnej informacji dla potencjalnych użytkowników; należy im pomóc w podejmowaniu decyzji o produkcji, który jest przecież jak najbardziej przydatny do nawożenia jarzyn, kwiatów, drzew owocowych, młodych kultur leśnych i in. Istotne jest podkreślenie nieszkodliwości kompostu, określenie fitotoksyczności, opracowanie użytecznych instrukcji stosowania, co ma gwarantować dobre plonowanie.

Nic dodać, ni ująć! Książka jest kopalnią informacji naukowych, inspiruje też w bardzo wysokim stopniu do podjęcia lub dalszego prowadzenia badań własnych.